

Causa material

A causalidade (Aristóteles)

Causa formal

“Chámase **Causa, xa a materia de que unha cousa faise**: o bronce é a causa da estatua, a prata da copa, e, remontándonos máis, o son os xéneros a que pertencen a prata e o bronce; **xa a forma e o modelo, así como os seus xéneros, é dicir, a noción da esencia**: a causa da oitava é a relación de dúas a un, e, en xeral, o número e as partes que entran na definición da oitava. Tamén se chama **causa ao primeiro principio do cambio ou do repouso**.

Causa eficiente

O que dá un consello é unha causa, e o pai é causa do fillo; e en xeral, aquilo que fai é causa do feito, e o que imprime o cambio o é do que experimenta o cambio. **A causa é tamén o fin, e entendo por isto aquilo en vista do que se fai unha cousa**. A saúde é causa do paseo. Por que se pasea? Para manterse un san, respondemos nós; e ao falar desta maneira, cremos dicir a causa. Por último, **Causa final** chámanse causas todos os intermedios entre o motor e o obxecto. A maceración, por exemplo, a purgación, os remedios, os instrumentos do médico, son causas da saúde; porque todos estes medios empréganse en vista do fin. Estas causas difiren, con todo, entre si, en canto son as unhas instrumentos e outras operacións. Tales son, sobre pouco máis ou menos, as diversas acepcións da palabra causa.

Metafísica

E debido a que, evidentemente, é preciso adquirir a **Ciencia das primeiras causas** (dicimos, en efecto, que sabemos unha cousa cando cremos coñecer a súa causa primeira), e **as causas divídense en catro**, unha das cales dicimos que é **substancia e a esencia** (pois o porqué redúcese ao concepto último, e o porqué primeiro é causa e principio); outra é a **materia ou o suxeito**; a terceira, aquela de onde **procede o principio do movemento**, e a cuarta, a que se opón a esta, é dicir, a **causa final ou o ben** (pois este é o fin de calquera xeración e movemento). Aínda que tratamos suficientemente das causas na Física, lembremos, con todo, aos que se dedicaron antes que nós ao estudo dos entes e filosofaron sobre a verdade. Pois é evidente que tamén eles falan de certos principios e causas. Esta revisión será útil para nosa actual indagación; pois, ou ben descubriremos algún outro xénero de causa, ou teremos máis fe nas que acabamos de enunciar.

Pois ben **a maioría dos filósofos primitivos creron que os únicos principios de todas as cousas eran os de índole material**; pois aquilo do que constan todos os entes e é a primeira orixe da súa xeración e o termo da súa corrupción, permanecendo substancia pero cambiando nas afeccións, é, segundo eles, o elemento e o principio dos entes. **E por iso cren que nin se xera nin se destrúe nada**, pensando que tal natureza consérvase sempre, do mesmo xeito que non dicimos que Sócrates chegue a ser -en sentido absoluto- cando chega a ser fermoso ou músico, nin que pereza se perde estas maneiras de ser, debido a que permanece o suxeito, é dicir, Sócrates mesmo. Así, tampouco se xera nin se corrompe, segundo estes filósofos, ningunha das demais cousas; pois din que sempre hai algunha natureza, xa sexa unha ou máis dunha, da cal se xeran as demais cousas, conservándose ela.

(*Metafísica*, Aristóteles)

1. A que rama da filosofía pensas que se refire Aristóteles cando fala da *ciencia das primeiras causas*?

2.- Cantos tipos de causas *-grosso modo-* identifica Aristóteles? Explícaas brevemente

3.- Con que identifica Aristóteles a *causa final*?

4.- A quen se refire cos “filósofos primitivos creron que os únicos principios de todas as cousas eran os de índole material”?

5.- “ E por iso cren que nin se xera nin se destrúe nada, pensando que tal natureza consérvase sempre, do mesmo xeito que non” A quen está criticando Aristóteles nesta pasaxe?